

Niecodziennik

Nr 7 24 grudnia 2022 r.

Mieczysława Buczkówna

„Przy Wigilii”

*Podzielić się opłatkiem,
powiedz mi, co to znaczy?
To dobrze życzyć innym
I wszystko im przebaczyć.
Przy wigilijnym stole
niech obcy gość zasiądzie.
W twoim rodzinnym kole –
przy opłatku, kołędzie.*

Wigilia

Zbliżający się dzień 24 grudnia jest dniem Wigilii. Według sondażu przeprowadzonego w 2021 roku 98% pytanych zadeklarowało, że co roku obchodzą święta Bożego Narodzenia, a dla 64% ankietowanych są to najważniejsze święta w roku. Ale czy na pewno wiemy, czym w ogóle jest Wigilia i dlaczego jest obchodzona 24 grudnia?

Słowo „wigilia” według Słownika języka polskiego oznacza „dzień poprzedzający inny dzień, zwykle świąteczny”, w tym przypadku jest to dzień poprzedzający pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia. Słowo wigilia oznacza również tradycyjną, uroczystą wieczerzę w przeddzień świąt Bożego Narodzenia. Nazwa „wigilia” pochodzi od łacińskiego słowa „vigilia” – czuwanie, warta bądź czasownika „vigilare” – czuwać.

W wierze chrześcijańskiej Wigilia upamiętnia ucztę pierwszych chrześcijan (tzn. agapę) na pamiątkę wieczerzy Pańskiej. W drugiej połowie grudnia Słowianie obchodzili wielkie święto przesilenia zimowego i zarazem święto zmarłych. Po chrzcie Polski wiele słowiańskich tradycji zostało utrwalone w Kościele chrześcijańskim. Jedną z takich tradycji jest

Tego dnia przygotowywana jest specjalna kolacja składająca się z 12 potraw jako symbol 12 apostołów, zwana wigilią. Po wigilii chrześcijanie spotykają się w kościele na tzw. pasterce. Wielu chrześcijan w okresie adwentu decyduje się na spowiedź, żeby w święta być bliżej Boga. Wiele zwyczajów chrześcijańskich obecnie praktykowanych w Polsce jest zaczerpniętych z tradycji rzymskich oraz słowiańskich. Według tradycji ubieranie choinki powinno nastąpić w Wigilię. Ubieranie choinki to zwyczaj upowszechniony w Polsce dopiero pod koniec XIX wieku. Choinka symbolizuje nowe życie, gwiazda umieszczana na czubku – gwiazdę betlejemską, a łańcuchy miały przypominać o grzechu i cementować więzi rodzinne. Pod obrusem na wigilijnym stole powinno znaleźć się sianko jako symbol stajenki, a na stole powinien stać pusty talerz, oznaczający, że jesteśmy gotowi na przyjęcie niespodziewanego gościa. Sama kolacja wigilijna powinna się zacząć od oczekiwania na pierwszą gwiazdkę. Dzielenie się opłatkiem nie ma celu tylko złożenia sobie życzeń, ale również funkcjonuje jako symbol pojednania i przebaczenia. Oczywiście najbardziej rozpoznawalnym symbolem Wigilii jest święty Mikołaj oraz oczekiwanie na prezenty. Wśród mniej znanych tradycji są między innymi: kołędowanie czy szopkarstwo (najbardziej popularne w okolicach Krakowa).

stawianie w domu choinki. Na polskich wsiach jeszcze przed XIX wiekiem wieszano choinki nad drzwiami. Święta Bożego Narodzenia obchodzone są od IV w n.e. 24 grudnia nie jest dniem wybranym przypadkiem. W Depositio martyrum, czyli wykazie świąt Kościoła rzymskiego, napisano, że Jezus urodził się osiem dni przed pierwszym styczniem. Data ta pokrywa się ze Zwiastowaniem Pańskim (25 marca jest oddalony o 9 miesięcy od 25 grudnia).

Dla chrześcijan Wigilia jest ostatnim dniem adwentu (oczekiwania na przyjście Jezusa). W Kościele rzymskokatolickim, jak i u protestantów Wigilia Bożego Narodzenia jest obchodzona 24 grudnia, w Kościele greckokatolickim i prawosławnym – 6 stycznia (w związku z posługiwaniem się kalendarzem juliańskim), a w Kościele ormiańskokatolickim – 5 stycznia.

Mam nadzieję, że mój artykuł chociaż trochę przybliżył Wam, czym jest Wigilia i jak obchodzą ją chrześcijanie. Mam nadzieję, że dzięki niemu wasze święta będą lepsze niż zwykle, bo jak mówi pewne przysłowie: „Jaka Wigilia, taki cały rok”.

Autor: Jan Łanik

Źródła: <https://sjp.pwn.pl/slowniki/wigilia.html>
<https://papricana.com/2012/12/krotka-historia-wigilii-bozego-narodzenia-tradycje-wierzenia-przesady/>
https://pl.wikipedia.org/wiki/Wigilia_Bo%C5%BCego_Narodzenia <https://www.gov.pl/web/kultura/bozenarodzenie> https://www.rmfm24.pl/raporty/raport-bozenarodzenie/najnowsze-fakty/news-sondaz-ibor-prawie-kazdy-z-nas-obchodzi-swieta-bozego-narodz,nId,1079639#crp_state=1

z Poezji (pisma I)

JERZY LIEBERT
PASTERKA

Bratu

Ptaki niby dzwoneczki cieszą się kołędą –
Chrystus nam się narodził i nowe dni będą.
Do stajni betlejemskiej aż od brzegów Wisły
Z ptakami smukłe sarny dziwować się przyszły.
Wiewiórka zęby szczyrzy i w niebo się patrzy,
Jak dwa gołębie płyną na błękitnej tarczy.
I kwiaty, choć to zima, czas mroźny i cichy,
Niosą myrrę, kadzidło i złote kielichy.
I pawie przyfrunęły z krajów cudzoziemskich,
By swe pióra przyrównać do skrzydeł anielskich.
A mały Chrystus smutny w drzwi patrzy i czeka,
By pośród witających zobaczyć człowieka...

[1925]

Świąteczny nieład

W każdym domu wszyscy muszą być szczęśliwi i całe święta mają przebiegać spokojnie. U mnie w domu jest na odwrót, a dlaczego? Sama nie wiem, może po prostu Wam opowiem. U mnie w domu wszystko dzieje się na ostatnią chwilę. Dwudziestego trzeciego grudnia pieczemy pierniczki. Zawsze zastanawiam się dlaczego? Moja mama jest artystką - maluje obrazy, a mój tata jest pisarzem - pisze książki oraz scenariusze do spektakli. Są naprawdę nietypowi, nie obchodzi ich, co myśli ciotka Genowefa o niedosmażonym karpniu czy o brudnej sukience mamy. W naszym domu panuje przekonanie, że nie warto się wszystkim przejmować, bo można stracić głowę. Mam wrażenie, że w każdym domu musi być wszystko na tip top, prezenty mają być kupione już w listopadzie, a lukier do pierniczek już w sierpniu. U mnie lukru nie ma nigdy – chyba że sama go zrobię, a prezenty przychodzą dopiero po świętach, bo rodzice zapominają zamówić je na Wigilię. Dwa na lata

temu prezenty dostaliśmy dopiero po Nowym Roku. Nawet Kevina włączamy, kiedy się już kończy, ponieważ większość wigilii spędzamy na rozmowie i obsłudze gości. Jak już wspominałam, w każdym domu wszyscy starają się aż za bardzo. U mnie rodzice starają się tylko o to, aby nie stłuc talerzy, a mimo to co roku po świętach kupujemy ich z pięćdziesiąt. Mam nadzieję, że zrozumieliście, że nie warto się tak bardzo starać i przejmować tym, co inni pomyślą, chociaż nie polecam też brać przykładu z mojej rodziny. Uwierzcie, dostawać prezenty po nowym roku to żadna przyjemność; znaczy jest, ale ekscytacja w Wigilię i po chwili rozczarowanie to naprawdę słaba sprawa. Podsumowując, świąteczny nieład, który panuje u nas, różni się od świątecznego nieporządku normalnego domu. Jedyną rzeczą, która ZAWSZE powinna te dwa domy łączyć, to to, że każdy powinien być szczęśliwy - nawet psiać albo kociąć powinno spaść coś dobrego ze stołu.

Autor: Weronika Kubik

Świąt Wesółych
I
Zdrowych, wyzwń w
Życiu nowych.
Uśmiejchu i marzeń
Spełnienia,
Mniej bieganie, więcej
Wytchnienia.
Radosnych świąt Bożego
Narodzenie!

Autor: Wojciech Kasprzak